

[Kurt Hansen]

kvindearbejdsløsheden m. v. nu endelig er ved at trænge ind i de socialdemokratiske baner. Dette forslag er helt banalt, og det er en temmelig stiv og mekanisk overførelse af et EF-direktiv, som socialdemokratiet ikke har gjort sig særlig mange anstrengelser for at sætte i forbindelse med den faktiske situation, som kvinderne står i i dag: den stigende arbejdsløshed og de asociale nedskæringer. Forslaget kunne faktisk være med til at fremme nogle illusioner om, at socialdemokratiet tænker alvorligt på kvindeproblemerne.

Hvis man skal karakterisere forslagene, er der tale om intetsigende og konsekvensløse forslag, som allerhøjest kan bruges til at lægge hovedet på sovepuden. Nu behøver vi ikke at bekymre os mere om den sag, men i virkeligheden vil dette jo medføre, at kvinderne i stor udstrækning kommer til at føle sig yderligere til grin.

Forslagene er et udtryk for en overfladisk og en generel beskyttelseslovgivning og altså ikke noget forsøg på at tage fat om de virkelige konkrete problemer, som kvinderne i dag bliver konfronteret med. Den ene lov begrænser sig til at sige, at der ikke må finde forskelsbehandling sted på grund af køn, og dette afgrænses yderligere ved henvisning til graviditet eller ægteskabelig eller familiemæssig stilling. Dette gælder områder som ansættelse, forflyttelse, forfremmelse m. v., adgang til erhvervsuddannelse og omskoling, arbejdsvilkår og herunder også løn og afskedigelse. Det præciseres, at det grundlæggende princip i ligebehandlingen er, at ethvert individ skal vurderes ud fra sine egne forudsætninger, altså ikke ud fra sit køns forudsætninger. Her kan man spørge, hvad resultatet af denne vurdering vil blive, når arbejdsgiveren skal bruge bestemte kvalifikationer til et bestemt job til en så lav pris som overhovedet muligt. Fra venstresocialisternes side må vi klart påpege, at forudsætningen for, at et påbud mod forskelsbehandling skal få nogen egentlig effekt, er, at man kommer til bunds i problemet og forstår, hvori forskellene reelt består, og at hensigten er, at disse grundlæggende forskelle på længere sigt skal ophæves. Denne forståelse og hensigt ligger tydeligvis ikke i disse forslag. For regeringen og socialdemokratiet ligger forskellene i adgang til bestemte job bl. a. mest i graviditet, ægteskab og fysisk styrke.

Men problemerne bunder i virkeligheden i, at kvinder på grund af ansvar over for hus og hjem, på grund af deres ansvar i reproduktionssfæren, som hovedfunktion er socialiseret til at varetage nogle bestemte funktioner. Dermed har de udviklet nogle bestemte kvalifikationer, som i arbejdsmarkedssituationen får nogle bestemte konsekvenser for deres erhvervs muligheder, bl. a. at kvinder er dobbeltarbejdende, at de er henvist til ganske bestemte arbejdsfunktioner, bestemte brancher med udpræget ufaglært arbejdskraft til lav løn osv. Forskellene drejer sig altså ikke om styrke og ikke om graviditet, og disse forskelle kan ikke ophæves med nogle lovforslag, der forbyder en diskriminering på dette grundlag.

Problemet er mere omfattende. Der er jo tale om en dybtgående kønsarbejdsdeling, og at ophæve den kræver nogle helt andre, tilbundsgående ændringer på såvel lang som kort sigt. Hvis nogle af forskellene tilnærmelsesvis skal nedbrydes, kræver det anderledes offensive foranstaltninger, som går langt videre end en moralsk opfordring til ligebehandling, hvor arbejdsgiverne kun risikerer en symbolsk bøde, hvis loven ikke holdes. Det er ikke symbolske bøder, der kan ophæve en kønsarbejdsdeling eller nogen anden form for arbejdsdeling i øvrigt, som arbejdsgiverne kan finde på at udnytte.

Hvis det virkelig skal batte noget, skal der på længere sigt skrides ind over for det kønsopdelte arbejdsmarked. Når kvinderne i hobetalt bliver arbejdsløse, skyldes det dels, at mange kvindearbejdspladser bukker under i krisen, dels at mange af de funktioner, som kvinder varetager i industrien, bortrationaliseres og automatiseres, således at kvinderne ryger ud. Vi mener derfor, at der skal sættes ind over for disse omfattende rationaliseringer og automatiseringer, der som konsekvens har en omfattende reduktion af arbejdsstyrken. Her går det især ud over den kvindelige arbejdskraft. Dette gælder i industrien, men naturligvis også inden for kontor, inden for butik i forbindelse med indførelse af EDB og kasseapparaterterminaler m. v.

Der må også igangsættes omfattende muligheder for, at kvinder kan blive omskoleet til at varetage disse nye funktioner. Der må stilles øgede uddannelsesmuligheder til rådighed, og disse uddannelsesstilbud bør være tilbud, der gives i arbejdstiden, således at